

Számviteli szabályozás

6. Előadás

US-GAAP

Jogcsaládok

- szocialista jogok,
  - a vallási vagy tradicionális jogrendszerek,
  - római-germán jogcsalád (kontinentális jog),
  - angolszász jogcsalád: Anglia, USA, Kanada, India,
  - Magyarország jogrendszere kontinentális alapokon nyugszik. Minden európai ország jogrendszere ezen az alapon áll. Valamint a legtöbb dél-amerikai és afrikai ország, Indonézia, Japán.
-

Az USA társaságjogi környezete

- Az Egyesült Államok cégjogi szabályozása kétrétű: a szövetségi szabályok mellett mindenkor figyelembe kell venni a vállalkozások működtetését szabályozó egyes államok szabályait is.
  - A bejegyzés államának szabályai mindezek után alkalmazandók a vállalkozás összes más állambeli működési egységére.
  - Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy például, ha egy állam több jogot biztosít az igazgatóság számára, akkor számos vállalkozás helyezheti át székhelyét az adott állam területére, pusztán formailag, miközben a működés szervezeti kerete nem változik.
  - Államonként eltérőek lehetnek a fogalmak, szabályok, amelyek a számvitel területére is kihatnak.
  - Alapesetben három fő vállalkozáscsoport különböztethető meg:
    - egyszemélyes vállalkozások, (sole proprietorship),
    - társas vállalkozások (partnership),
    - tőketársaságok (corporation)
  - Forrás: <http://www.sba.gov>
-

Fő vállalkozáscsoportok

Megnevezés	Felelősség	Tulajdonos	Adózás	Előnyök	Hátrányok
Sole proprietorship	Korlátlan	Maximum 1 fő	Magánszemélyként	Hatékony Olcsó Egyszer adózó jövedelem	Korlátlan felelősség Maximum 1 tulajdonos Nem forgalomképes vállalkozási forma
Partnerships					
- General	Korlátlan	Minimum 2 fő	Magánszemélyként	Több tulajdonos Egyszer adózó jövedelem Könnyű működtetés	Van korlátlanul felelős tag 100%-os egyetértés szükséges A korlátlan felelős partnerek számához kötött a működés időszaka
- Limited Liability (LLP)	Részben korlátlan				
Corporation					
- Stock Corporation	Befektetés értékéig	1 vagy több	Társaságként	Korlátolt felelősség A befektetés forgathatósága Tőkepiaci források felvétele	Magas adminisztrációs teher Drága működés Kettős adózás
- S Corporation			Magánszemélyként		
- Non Stock Corporation			Sajátos		

Beszámolási rendszer, kihívások

- Az Egyesült Államok beszámolási rendszerének (financial reporting) két alappillére van:
    - Pénzügyi kimutatások (financial statement), ide tartoznak:
      - Mérleg (balance sheet),
      - Eredménykimutatás (income statement),
      - Nyereségelszámolás (statement of retained earnings),
      - Cash Flow,
      - Tulajdonosi és részvényesi tőkekimutatás (statement of owners' or stockholders' equity), ezen belül
        - Nyereségelszámolás (statement of retained earnings),
        - Teljes vállalkozási jövedelem kimutatás (comprehensive income statement)
      - A fentiekhez kapcsolódó lábjegyzetek, megjegyzések az egyes kimutatásokhoz (note disclosures).
    - Egyéb pénzügyi jelentések (other financial reports).
-

Securities and Exchange Commission (SEC)

- A növekvő pénzügyi befektetések, spekulációs befektetések.
  - A pénzügyi információk ebben az időszakban lényegében belső célokat szolgálták, illetve a banki hitelezők adatszükségletét elégítették ki.
  - A közzétett, széles körben megismerhető pénzügyi információk hiánya.
  - A tőzsdei forgalomba kerülő vállalkozásoknak kötelessége a SEC előírásai szerint, könyvvizsgált információikat közzétenni.
  - A SEC nem könyvvezetést szabályoz.
  - A szabályok értelmezésére közlemények kerülnek kibocsátásra (Financial Reporting Releases, FRRs, Accounting and Auditing Enforcement Releases, AAERs).
  - Kiemelt S-X tartalmak: közel 80 db jelentésformátum.
  - Kiemelt S-K tartalmak: jogi eljárások bemutatása, iparági elemzések, összehasonlítások.
-

American Institute of Certified Accountants (AICPA)

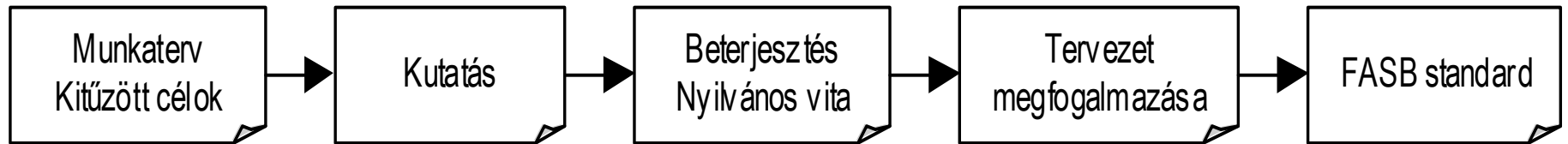
- A számviteli eljárásokat kidolgozó bizottsága (Committee on Accounting Procedure, CAP) 51 iránymutatást (ARBs) dolgozott ki 1939-1959 között.
  - 1959-ben önálló hivattalá alakult át a bizottság (Accounting Principles Board, APB) és 31 állásfoglalást (APBs) hozott.
  - 1973-ben a hivatal feloszlott. Az Intézet a számviteli eljárásokat kidolgozó bizottsága helyett számviteli standardokat fejlesztő bizottságot hozott létre (Accounting Standards Executive Committee, AcSEC) :
    - mérlegtételekhez kapcsolódó számviteli és könyvvizsgálati állásfoglalások (Statement of Position, SOP),
    - iparági számviteli útmutatók (Industry Audit and Accounting Guides),
    - gyakorlati iránymutatások a standardokon kívül eső elszámolások bemutatására (Practice Bulletins),
    - számviteli értelmezések (Accounting Interpretations).
-

Financial Accounting Standards Board (FASB)

- 1973-ban a standardalkotásra létrehoztak egy három egységből álló struktúrát
    - a Financial Accounting Foundation-t (FAF),
    - a Financial Accounting Standards Board-ot (FASB)
    - és a Financial Accounting Standards Advisory Council-t (FASAC).
  - A szervezetek közül a standardalkotással a FASB-t bízták meg.
  - A FASB-on belül működik az azonnali Döntőbizottság (Emerging Issues Task Force, EITF).
-

A FASB standardalkotása

- Az FASB szabályainak hierarchiája:
    - szabályok (statements, SFAS),
    - a meglévő standardokat módosító és értelmező magyarázatok (Interpretations).
    - a jövőbeli standardok kifejlesztéséhez, standard alkalmazáshoz szükséges fogalmi magyarázatok, alapelvek (Financial Accounting Concepts, SFAC),
    - alkalmazási iránymutatások (Technical Bulletins).
-

A US-GAAP hierarchiája

Hierarchia Szintje	FASB	APB	AICPA
1.	Számviteli standardalkotó bizottság szabályai, szabálmódosításai és kiadott magyarázatai (FASB Standards, Interpretations)	Számviteli alapokat alkotó testület véleményei (APBs)	Könyvvizsgálói szervezet számvitel-kutatási véleményei (ARBs)
2.	FASB számviteltechnikai alkalmazás iránymutatása (Technical Bulletins)		Iparági könyvvizsgálati útmutatók (Audit and Accounting Guides) Mérlegpozíciók számviteli és könyvvizsgálati útmutatói (SOP)
3.	Azonnali Döntőbizottság (EITF) döntései		Iránymutatások a standardokon kívül eső elszámolások bemutatására AcSEC (Practice Bulletins)
4.	Számviteli megoldások (Accounting Implementation)		Számviteli értelmezések (Accounting Interpretation)

Számvitelelméleti alapok

Minőségi követelmények

- Világosság (understandability).
  - Lényegesség (relevance).
  - Megbízhatóság (reliability).
  - Összehasonlíthatóság (comparability).
  - Következetesség (consistency).
-

Azonosan értelmezett alapfogalmak

- Az **eszközök (assets)** körülhatárolható dolgok, amelyek korábbi ügyletek eredményei és a jövőben hasznot termelnek.
  - A **kötelezettségek (liabilities)** más gazdálkodó által átadott erőforrások, amelyek a jövedelmek növekedését a tartozások növekedésével segítik elő.
  - A **saját tőke (equity)** a kötelezettségekkel csökkentett eszközérték.
  - A saját tőke változása:
    - a tulajdonosi befektetés (investments by owners), tulajdonosi tőkekivonás (distribution by owners),
    - a teljes vállalkozási jövedelem (**comprehensive income**).
  - A **teljes vállalkozási jövedelem:**
    - bevétel (revenues) a tevékenységével összefüggő, időszakai eszköznövekedés vagy kötelezettségcsökkenés,
    - kiadás (expenses) a tevékenységével összefüggő, időszakai eszközcsökkenés vagy kötelezettségnövekedés,
    - a nyereségek (gain) a saját tőke növekedése véletlenül felmerülő, előre nem látható ügyletek,
    - veszteségek (losses) a saját tőke csökkenése véletlenül felmerülő, előre nem látható ügyletek,
    - egyéb összetevők (other comprehensive income).
-

A mérés alapjai

- a gazdálkodási egység (economic entity assumption) elhatárolhatósága
  - a vállalkozás folytatása (going concern assumption)
  - a gazdasági események hatásait számszerűsíteni pénzürtéken (monetary unit assumption) lehet egységesen
  - rendszeresség (periodicity assumption)
-

A gazdasági esemény

- a múltbéli bekerülési (historical cost principle) érték
  - teljesítettség (revenue recognition principle)
  - az összemérés elve (matching principle)
  - a teljes bemutatás elve (full disclosure principle)
-

A tartalom elsődlegessége

- Önállóan nem nevesített alapelv a US-GAAP elméleti alapjai között a tartalom elsődlegessége a formával szemben.
  - Az alapelv mégis minden más számviteli rendszernél erőteljesebben érvényesül:
    - a visszteherrel eladott követelések kimutatása,
    - a kockázatos részletre eladott nagy értékű eszközök bevételelszámolásának korlátozása, a részteljesítések hiányában történő bevétel-elszámolás tilalma,
    - a pénzügyi lízing sajátosságainak közgazdasági tartalma,
    - a készletek elszámolásának gyakorlati sajátosságai (visszavásárlási garanciák kérdése),
    - a készlettulajdon mérlegben történő elszámolása elválik a jogi tulajdonlás kérdésétől,
    - a konszolidált beszámoló készítésekor az egyedi beszámolók készítésének mentesítése,
    - a nem USD-ben összeállított beszámolók funkcionális pénznemének meghatározása,
    - a csereügyletek piaci értéken történő realizáltságának elhatárolása, stb.
-

Az elszámolások korlátai

- A költség-haszon elve (cost-benefit relationship). Nem szükséges bemutatni mindazon információkat, amelyek:
    - nem feltétlenül a vállalkozás vezetőitől elvárható adatok (például: versenytársak adatai, elemzései),
    - hátrányosan érintik a vállalkozás versenypozícióját,
    - üzleti terveket nem kell közreadni,
    - olyan információkat kell közzétenni, amelyek mind a felhasználók mind a vezetés által egyaránt igényeltek.
  - A lényegesség elve szerint (materiality). A lényegtelen információ csalás, vesztegetés miatt lényegessé válhat.
  - Az iparági sajátosságok (industry practices) figyelembe vétele.
  - Az óvatosság (conservatism)!
-

A követelmények hierarchiája

Hasznos információk a tevékenység megismeréséhez
Időbeli segítség a döntéshozatalban
Információk a jövőbeni pénzáramok tervezéséhez
Erőforrásellátottság, erőforrásigény és változása

Minőségi követelmények:

- Világosság
- Lényegesség
  - = döntéseket meghatározó
  - = múltat értékelő
  - = időben rendelkezésre álló
- Megbízható
  - = valós és hiteles
  - = lényeges hibától mentes
  - = torzításoktól mentes

Az információk alapfogalmai:

- Eszköz
- Kötelezettség
- Saját tőke
- Tulajdonosi befektetések
- Tulajdonosi tőke kivonás
- Vállalkozási összes jövedelem
- Bevétel - kiadás
- Nyereség - veszteség

A működés feltételei:

- Gazdálkodási egység
- Vállalkozás folytatás
- Pénzürték
- Rendszeresség

Az események rögzítésének alapelvei:

- Múltbeli érték
- Bevételi teljesítmény
- Teljesség
- Összemérés

Korlátok az alkalmazás során:

- Költség-haszon elve
- Lényegesség
- Sajátos gyakorlat
- Óvatosság

Miért más a US-GAAP a Szt-hez képest?

- Számvitelelméleti alapok nincsenek definiálva.
  - Szt-ban nem ismert kategória a teljes vállalkozási jövedelem.
  - Kihangsúlyozva elsődleges érdekhordozó a US-GAAP-ben: a befektető és hitelező.
  - Nincs kihangsúlyozva a folytonosság, bruttó elszámolás, egyedi értékelés, időbeli elhatárolás, nincs külön elv a tartalom elsődlegességére!
  - A tartalom elsődleges a formával szemben több esetben.
  - Kiemelten szerepel az iparági sajátosságok figyelembevétele.
  - A US-GAAP nem ismeri az időbeli elhatárolás fogalmát. De:
    - A szükséges bevétel és költségnövekmények (accruals) elszámoltak.
    - A költségként ki nem mutatott eszközfelhasználások kimutatottak (prepaid expenses).
    - A befolyt, de meg nem szolgált bevételek kötelezettségként kimutatottak (unearned revenues).
-

A mérlegkimutatás

A mérlegcsoportok tartalma 1

- A vállalkozások eszközeiket
    - a beszerzés időpontjában várható használat szerint
    - illetve az eszközök fajtája, típusa szerint sorolják be a megfelelő eszközcsoportokba. (műszaki-egyéb, ingatlan-ingó,...)
  - A besorolásnak mutatnia kell a vállalkozás pénzügyi helyzetére vonatkozó csoportokat.
  - A termelési cikluson belül vagy egy éven belül (a kettő közül a hosszabb periódus igaz adott vállalkozásnál) felhasznált a forgóeszköz,
    - a termelési cikluson túl is rendelkezésre álló a befektetett eszköz.
  - A termelési ciklus az erőforrás beszerzéstől az erőforrással létrehozott termék értékesítésének pénzügyi realizációjáig terjedő időszak hosszát jelöli.
  - Az eszközbesorolásnak tükröznie kell az egyes eszközök likviditási szerepét, jellegzetességét (pénz-készlet-követelés...)
-

A mérlegcsoportok tartalma 2

- működő tőke (working capital) = nettó forgótőke (net working capital) = forgóeszközök - rövid lejáratú kötelezettségek,
  - a hosszú-rövid lejárat nem évhez kötött fogalom,
  - a rövid lejáratú kötelezettségek jellegzetessége, hogy forgó eszközökből kerülhetnek kifizetésre.
-

Forgóeszközök

A Forgóeszközök	A Current assets
I. Pénzeszközök	I. Cash
1. Szabadszerű rendelkezésű pénzeszközök	1. Cash
2. Elkülönített pénzeszközök	2. Restricted cash
3. Azonnal pénzre tehető, likvid értékpapírok	3. Cash equivalents
II. Rövid távú pénzügyi befektetések	II. Short-term investments
1. Nyereség érdekében eladni kívánt értékpapírok	1. Trading securities
- Hitelevizsont megtestesítő értékpapírok	- Debt securities
- Lejártaig megtartani kívánt értékpapírok	- Held-to-maturity
Forgatási célú értékpapírok	Trading
Egyéb hitelevizsont megtestesítő értékpapírok	Available-for-sale
- Tulajdonosi viszonyt megtestesítő értékpapír	- Equity securities
20% alatti befolyás	Holding of less than 20%
20% és 50% közötti befolyás	Holdings between 20% and 50%
50% feletti befolyás	Holding of more than 50%
III. Követelések	III. Receivables
Kereskedelmi követelések	Trade receivables
1. Vevőkvetelések	1. Accounts receivables
2. Váltókövetelések	2. Notes receivables
3. Leányvállalatok	3. Subsidiaries
Egyéb követelések	Nontrade receivables
1. Előlegek	1. Advances
2. Letételek	2. Deposits
3. Egyéb követelések	3. Other claims
4. Nem konszolidált kapcsolattal rendelkező követelések	4. Receivables from unconsolidated affiliates
5. Halasztott adókövetelés éven belüli tételekből	5. Deferred tax asset (current)
IV. Készletek	IV. Inventories
1. Késztermékek	1. Finished goods
2. Befejezetlen és félkész termékek	2. Work in process
3. Alapanyagok	3. Raw materials
4. Segéd és üzemenyanyagok	4. Manufacturing and factory supplies
5. Kereskedelmi áruk	5. Merchandise inventory
V. Elhatárolások	V. Prepayments
1. Előre fizetett költségek	1. Prepaid expenses

Befektetések

B Hosszú távú befektetések

- I. *Értékpapír befektetések*
  1. Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok
    - Lejáratig megtartani kívánt értékpapírok
    - Egyéb hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok
  2. Tulajdonosi jogviszonyt megtestesítő értékpapír
    - Részvények
    - 20% alatti befolyás
    - 20% és 50% közötti befolyás
    - 50% feletti befolyás
- II. *Egyéb befektetések nem konszolidált vállalkozásokba, kapcsolt vállalkozásokba*
- III. *Tartalékalapokba történő befektetések*
  1. Kockázati alapok
  2. Nyugdíjalapok
  3. Ingatlanalapok
- IV. *Hosszú távú követelések*
- V. *Tárgyi eszköz befektetések*
  - Ingaltanspekuláció
  - Bérbeadási célú eszközök
- ... *Egyéb befektetések*

B Long-term investments

- I. *Investments in securities*
  1. Debt securities
    - Held-to-maturity
    - Available-for-sale
  2. Equity securities
    - Stock
    - Holding of less than 20%
    - Holdings between 20% and 50%
    - Holding of more than 50%
- II. *Other Investments in nonconsolidated subsidiaries or affiliated companies*
- III. *Investment set aside in special funds*
  1. Sinking funds
  2. Pension funds
  3. Plant expansion funds
- IV. *Long-term receivables*
- V. *Investment in tangible fixed assets*
  - Land held for speculation
  - Rental property
- ... *Other investment*

Tevékenységi célt szolgáló eszközök

C Ingatlanok, ingók a termelésben

- I. Telek
- II. Építmény
- II. Épület
- III. Gépek
- IV. Berendezések
- V. Szerszámok
- VI. Lízingelt eszközök
- VII. Nem megújuló erőforrások
  1. Erdőségek
  2. Ásványkincsek

D Immateriális javak

- I. Szabadalmak
- II. Szerzői jogok
- III. Franchise jogok
- IV. Használati jogok
- V. Üzleti vagy cégérték
- VI. Védjegy
- VII. Márkanév
- VIII. Titkosított eljárások
- IX. Koncessziós jog

E Egyéb eszközök

- ... Kötelezettségek miatt lekötött pénzeszközök
- ... Halasztott adókövetelés éven túli tételekből
- ... Eladásra vásárolt ingatlanok
- ... Hosszabb távra előre kifizetett költségek
- ... Kapcsolt előlegek
- ... Meghatározott célra visszavásárolt részvények

C Property, plant, and equipment

- I. Land
- II. Land improvements
- II. Buildings
- III. Machinery
- IV. Furniture
- V. Tools
- VI. Capitalized leases
- VII. Wasting resources
  1. Timberland
  2. Minerals

D Intangible assets

- I. Patent
- II. Copyrights
- III. Franchise
- IV. Licenses
- V. Goodwill
- VI. Trademarks
- VII. Trade name
- VIII. Secret processes, know-how
- IX. Permits

E Other assets

- ... Restricted funds
- ... Deffered tax (noncurrent)
- ... Property for sale
- ... Long-term prepaid expenses
- ... Advances to subsidiaries
- ... Treasury stock held to meet a short-term obligation

Rövid lejáratú kötelezettségek

A Rövid lejáratú kötelezettségek

I. Tevékenységgel közvetlenül összefüggő források

1. Szállítók
2. Kereskedelmi váltótartozások
3. Szerződéses mellékkötelezettségként átvett letétek, garanciális összegek
4. Forgalmi adók
5. Vagyonadó
6. Jövedelemadók
7. Bértartozások
8. Bér utáni tartozások
  - Társadalombiztosítási (járulék) adó
  - Kórházi adó
  - Munkanélküliség elleni adó
  - Személyi jövedelemadózás
9. Dolgozói távollét miatti tartozások

II. Kapott előlegek

III. Egyéb kötelezettségek

1. Hosszú lejáratú kötelezettségek termelési cikluson belüli törlesztőrészlete
2. Osztaléktartozások
3. Elszámolt, de nem tárgyévi bevételek
4. Felmerült, de el nem számolt költségek
5. Rövid lejáratú egyéb kötelezettségek
6. Fináncváltó
7. Folyamatban lévő kivitelezések ráfordításainak és a folyamatban lévő kivitelezések kiszámlázásának negatív egyenlege
8. Halasztott adótartozás éven belül visszaforduló tételekből

A Current liabilities

I. Payables resulting from the acquisition of goods and services

1. Accounts payable
2. Trade notes payable
3. Returnable deposits
4. Sales taxes payable
5. Property tax payable
6. Income tax payable
7. Wages payable
8. Payroll taxes
  - Social security taxes
  - Hospital insurance tax
  - Unemployment taxes
  - Income tax withholding
9. Compensated absences

II. Advance for the delivery of goods or services

III. Other liabilities

1. Current maturities of long-term debt
2. Dividends payable (cash dividends)
3. Unearned revenues
4. Accrued expenses
5. Short-term obligation
6. Notes payable
7. Billing in excess of cost and recognized profit
8. Deferred tax liability (current)

Hosszú lejáratú kötelezettségek, saját tőke

B Hosszú lejáratú kötelezettségek

- I. *Finanszírozásból eredő kötelezettségek*
  1. Kötvények
  2. Lízingtartozások
  3. Egyéb hiteltartozások
- II. *Tevékenységgel közvetlenül összefüggő tartozások*
  1. Nyugdíjtartozások
  2. Halasztott adótartozás éven túli tételekből
- III. *Jövőbeni kötelezettségek*
  1. Garanciális kötelezettségek
  2. Egyéb jövőbeni, bizonytalan kiadások
    - Veszteség jellegű elhatárolások
    - Peres kötelezettségek
    - Környezetvédelmi kötelezettségek
    - Várható adótartozások

C Saját tőke

- I. *A kibocsátott és forgalomban lévő*
  1. Elsőbbségi részvények
  2. Törzsrészvények
- II. *A részvényeken felül rendelkezésre bocsátott vagyon*
- III. *Eredménytartalék*
  1. Szabad rendelkezésű eredménytartalék
  2. Lekötött eredménytartalék

B Long-term liabilities

- I. *Obligation arising from specific financing situation*
  1. Bonds
  2. Lease obligation
  3. Long-term notes payable
- II. *Obligation arising from ordinary operation*
  1. Pension obligations
  2. Deferred tax liabilities (noncurrent)
- III. *Obligations that are dependent of future events*
  1. Warranties
  2. Contingencies
    - Loss contingencies
    - Litigation
    - Environmental issues
    - Tax assessments

C Stockholders' equity

- I. *Capital stock*
  1. Preferred stock
  2. Common stock
- II. *Additional paid in capital*
- III. *Retained earnings*
  1. Unrestricted (free) retained earnings
  2. Restricted (appropriated) retained earnings

Érdekek és konfliktusok

Megnevezés	Gazdasági szereplők érdekei			
	Eredmény	Osztalék	Eszközvagyon	Ráhatás foka
Rövid távú befektető	↑	↑	↑	magas
Hosszú távú befektető	↓	↓	↑	magas
Hitelezők	↓	↓	→	nincs
Vezető saját forrásokkal vezet	↓	↓	↓	magas
Vezető idegen forrásokkal gazdálkodik	↑	↑	↑	magas
Vevő, versenytárs	→	→	→	nincs
Szállító	↓	↓	→	nincs
Állam	↑	↑	→	magas

↑ = magasabb érték kimutatásában érdekelt

↓ = alacsonyabb, fenntartható érték kimutatásában érdekelt

→ = pontos érték kimutatásában érdekelt

Miért más a US-GAAP a Szt-hez képest?

- Általában fordított likviditási sorrendben készülő mérleg.
  - Tartalmilag kötött elemek, de tetszés szerinti megbontás rögzített keretek között.
  - Nemcsak az éven belüliséghez, hanem a termelési ciklushoz is kötött időbeliség.
  - Kiemelt szerepet kap az eszköz-forrás tagolásnál az illeszkedés elve.
  - Halasztott adó kezelése és elszámolása kötelező érvénnyel jelenik meg.
  - Az időbeli elhatárolások követelések-kötelezettségek között kimutatottak.
  - A lízing elkülönítetten külön kimutatott része a mérlegnek.
  - A befektetés tágabban értelmezett kategória.
  - Egyéb eszközöknek fenntartott rész jelenik meg a mérlegben, amely tartalmazza mindazon kiemeléseket, amelyek nem teszik lehetővé a más kategóriákba történő eszközbesorolásokat.
  - A kötelezettségek a tevékenység érdekében közvetlen és közvetett kategóriában bemutatottak.
  - A jegyzett tőke a visszavásárolt részesedések értékével csökkentett.
  - A pénz időértéke a US GAAP szabályai szerint egyes esetekben megjelenik.
-

Forgóeszközök

A pénzeszközök elemei

- A US-GAAP számviteli rendszerében pénzeszköznek olyan forgóeszközt nevezhetünk, amely
    - folyó kötelezettségek teljesítésére felhasználható,
    - felhasználása szerződés szerint nem korlátozott,
    - egy éven belül vagy ha a termelési ciklus hosszabb, akkor a termelési cikluson belül felhasználásra kerül.
  - Szabad rendelkezésű pénzeszközök.
  - Elkülönített (vagy kötött használatú) pénzeszközök.
  - Azonnal pénzé tehető likvid értékpapírok:
    - rövid távon (maximum 3 hónapos futamidejű) pénzé tehető, ezért piaci árkockázatot lényegében nem hordozó,
    - minden pillanatban ismert pénzösszeggé konvertálható értékpapírok.
  - A vállalkozásnál a bankot, mint egységes hitelezőt kell értékelni!
-

Értékpapírok

- A SFAC No. 115 - Accounting for Certain Investments in Debt and Equity Securities az értékpapírokat két fő kategóriába sorolja:
  - Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, ezen belül
    - a lejáratig tartani kívánt értékpapírok (held-to-maturity securities).
    - a forgatási céllal vásárolt értékpapírok (trading securities).
    - a fenti két kategóriába nem sorolható egyéb értékpapírok (available for sale securities).
  - Tulajdonosi viszonyt megtestesítő értékpapírok, ezen belül:
    - kevesebb, mint 20% befolyásszerzéssel megszerzett forgatási célú (forgóeszköz) vagy egyéb céllal tartott (forgóeszköz, vagy befektetés) részesedések,
    - 20% vagy 20% feletti, de 50% alatti befolyásszerzés részesedései,
    - 50% vagy 50% feletti részesedések.
-

A követelésekről általában

- A követelések elszámolása, elszámolhatósága lényegében a vállalkozási kibocsátások bevételeként történő elszámolását indukálja (revenue recognition).
  - A kereskedelmi követelések értékesített termékek és nyújtott szolgáltatásokból származó vevőkkel szembeni követelések.
  - Az egyéb követelések nem kereskedelmi kapcsolatokból származó szállítási vagy fizetési igényeket testesítenek meg:
  - A követelések elszámolásának, így a bevétel-elszámolás alapvető feltétele:
    - legyen teljesített (realized) és pénzre váltható,
    - legyen megszolgált (earned), azaz a tevékenységi ciklushoz kötődjön.
-

A követelések konverziója

- Egyes esetekben a követelések fedezete szolgál a követelés kiegyenlítésének forrásaként.
  - Ezekben az esetekben a követelés teljesítésének értéke az átvett eszköz(ök) piaci értéke.
  - Az átadó könyveiből kivezetett eszköz és forrásérték különbözete rendkívüli eredményként elszámolt.
-

Készletek

- A készletek nyilvántartása történhet:
    - folyamatos értékbeni és mennyiségi nyilvántartással (perpetual system)
    - vagy folyamatos mennyiségi nyilvántartással (modified perpetual system) időszaki készletelszámolással, amely lényegében az azonnali költségelszámolást jelenti (periodic system) éves leltározási kötelezettség mellett (physical inventory count).
  - A készletek kimutatásához három kérdéskör megválaszolása szükséges:
    - tulajdon,
    - bekerülési érték,
    - költségkinti elszámolás.
-

A készletek tulajdona

E-csoport	Exportőr saját telephelyén adja át az árut.	
	EXW (Ex Works)	Költség és kockázat gyártól (bányától, stb.) a vevőt terheli.
F-csoport	A fő fuvarozás nincs fizetve. Az eladó a fuvarozónak való átadásig gondoskodik az áru továbbításáról.	
	FCA (Free Carrier) FOT (free on track) FOR (free on rail) FOA (free on airport)	Költség, kockázat a megadott földrajzi ponton az árunak a fuvarozó részére történő átadása után a vevőt terheli.
	FAS (Free Alongside Ship)	Költség, kockázat az elhajózási kikötő rakpartjától a vevőt terheli.
	FOB (Free on Board)	Költség, kockázat az elhajózási kikötőben a hajóba rakástól a vevőt terheli.
C-csoport	A fő fuvarozás fizetve. Az eladó már a fuvarozási szerződést is megkötö (de a kockázat a vevőé marad).	
	CFR (Cost and Freight)	Költség érkezésig az eladót, kockázat az indulástól a vevőt terheli.
	CIF (Cost, Insurance and Freight)	Költség és biztosítás az érkezési helyig az eladót, egyéb kockázat a vevőt terheli.
	CPT (Carriage Paid To)	Költség a megnevezett rendeltetési helyig az eladót, kockázat az első fuvarozónak való átadástól a vevőt terheli.
	CIP (Carriage and Insurance Paid To)	Költség és biztosítás a nevezett rendeltetési helyig az eladót, kockázat az első fuvarozónak való átadástól a vevőt terheli.
D-csoport	Az eladónak viselnie kell az árunak a rendeltetési országba történő eljuttatása kockázatát és költségeit.	
	DAF (Delivered At Frontier)	Költség és kockázat a nevezett országhatárig az eladót terheli.
	DES (Delivered Ex Ship)	Költség és kockázat érkezési kikötőig az eladót terheli.
	DEQ (Delivered Ex Quay)	Költség és kockázat érkezési kikötő rakpartjáig az eladót terheli.
	DDU (Delivered, Duty Unpaid)	Költség, kockázat vámfizetés nélkül a nevezett rendeltetési állomásig az eladót terheli.
	DDP (Delivered Duty Paid)	Költség és kockázat a nevezett rendeltetési helyig az eladót terheli.

A számviteli tulajdon

- A nyilvántartásokba bevételezésre került készlet a vállalkozás tulajdona, de
    - a bizományos árukészlet (consignment goods) az eladó tulajdona,
    - FOB paritás esetén a kockázat az elhajozási kikötőben a hajóba rakástól a vevőt terheli,
    - biztos jövőbeni visszavásárlási kötelezettséggel eladott készlet az eladó tulajdona,
    - vevő által el nem adott termékekre adott visszavásárlási garancia eladott termék, ha
      - meghatározott az eladási ár,
      - a vevőnek meg kell fizetnie tartozását,
      - a fizetési kötelezettség nem korrigálható a készletlopásból, selejtből, stb. eredő összegekkel,
      - a visszavásárlási kötelezettség nem az eladó érdeke,
      - a visszavásárlási kötelezettség mértéke megbízhatóan számítható kell legyen.
      - a várható visszavásárlási garanciára tartalék: *T Árbevétel - K Vevők várható visszatérítései*
    - a részletre eladott (tulajdonjog fenntartása) készlet a vevő tulajdona.
  - A bevételnövelés etikailag támadható formája a marketingeszköz.
-

Hosszabb távú eszközleköttések

Ingók, ingatlanok a termelésben

- Az ingók (gépek, berendezések, járművek,...) és ingatlanok (irodák, gyárak, áruházak, telkek,...) közös jellemzője, hogy:
    - nem eladási céllal vásárolják őket, felhasználásuk a működés érdekében történik,
    - felhasználásuk mértékében értékcsökkenést (depreciation) számolnak el utánuk (kivéve a telkek után),
    - fizikai megjelenésük van.
  - Az eszközök bekerülési értéke azon ellenértékek összege, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az eszköz rendeltetési helyére kerüljön és megkezdhesse működését. Használhatóság, nem használatba vétel kritériuma!
  - A működés megkezdése után a bekerülési érték részét képezi minden jövőbeni olyan költség, amely az eszköz hasznosságát emeli:
    - a használhatóság idejét emeli,
    - a kapacitást növeli,
    - a minőséget növeli.
-

Az értékcsökkenési leírás

- depletion – a nyersanyagvagyon csökkenése,
  - depreciation – az egyéb tárgyi eszközök értékének felosztása a megtermelt bevételekkel szemben,
  - amortization – az immateriális javak értékének csökkenése
-

Depletion

- A nem megújuló erőforrások felhasználásának mértéke a birtokolt erőforrás értékének és felhasználásának mértékével számszerűsíthető.
  - A bekerülési érték:
    - a terület és kitermelési jog beszerzési ára
    - az erőforrás feltárás költségei, ráfordításai,
    - erőforráskezelés rendszere (fúrókút, csővezetékek, tárolók, tartályok)
    - rekultiváció várható költségei
  - A leírás legtöbbször teljesítményarányosan történhet.
  - A leírás a kitermelt erőforrás előállítási költsége:
 $T \text{ Készlet} - K \text{ Erőforrás érték} \quad \text{bekerülési érték}$
 $T \text{ Eladott anyagok értéke} - K \text{ Készletek} \quad \text{értékesítési kivezetés}$
-

Depreciation

- a számítási alap (depreciable base of asset) a jelentős maradványértékkel (salvage value, disposal value) csökkentett bekerülési érték
  - az eszköz használati ideje a telepítéstől a leselejtezésig
  - a gazdaságos élettartam az az időszak, mialatt az eszköz használata nyereséges.
  - a használhatóság ideje (physical life), a leselejtezett eszköz még működőképes!
használati idő <vagy> gazdaságos élettartam, használati idő <vagy> használhatóság idő
  - a számviteli értékcsökkenési leírás számítási időtartama az eszköz használati időtartama (service life, useful life) a következők figyelembevételével:
    - az eszköz használhatóságának idejét (maximum használati idő)
    - az eszköz gazdaságos élettartamát (obsolescence)
-

Módszerek

- teljesítményarányos (activity method)
  - lineáris (straight-line)
  - csökkenő mértékű (decreasing charge method)
    - évek száma összeg módszere (sum-of-the-years'-digits),
    - nettó érték alapján állandó leírási kulccsal (declining-balance-method),
  - sajátos módszerek (special method):
    - azonos fajtájú ezért várhatóan azonos használati idejű eszközök (például telefonfülkék) értékcsökkenési leírása (group method) csoportos.
T Halmazott értékcsökkenés – *K* Eszköz Bekerülési érték
T Pénz – *K* Halmazott értékcsökkenés Ellenérték, eladáskor
    - bármilyen vállalkozási sajátosságnak megfelelő értékcsökkenési leírás kialakítható, a feltétel a következetesség és ésszerűség, valamint a használati időhöz történő illeszkedés.
-

A piaci értékelés

- Piaci értékelés szükséges:
    - az azonos eszközfajták piaci értéke jelentősen csökkenhet,
    - az eszközhasználat környezete lényegesen megváltozhat,
    - jelentősen megváltozhat a jogi környezet,
    - jelentősen megváltozhat az üzleti környezet,
    - jelentősen csökkenhet az eszköz által megtermelhető bevételek összege,
    - az eszközzel előállítható termékek egyéb költségeinek növekedése miatt az eszközhasználat gazdaságossága, azaz az eszközzel gyakorolt tevékenység gazdaságossága jelentősen megváltozik.
  - A piaci értékcsökkenés (impairment loss) értéke a nettó érték és a valós érték (piaci, ha van piac, egyébként az eszközzel előállítható jövőbeni cash flow jelenértéke) közötti különbség.
  - Az egyszer elszámolt piaci értékcsökkenés vissza nem írható.
  - Az eladásra szánt eszközök értékelésének alapja minden esetben az értékesítés várható költségeivel csökkentett piaci érték. Azaz ebben az esetben a korábban elszámolt piaci értékcsökkenés visszaírható.
-

Az immateriális javak

- nincsen fizikai megjelenésük,
  - nem pénzügyi termékek,
  - hosszú távon szolgálják a vállalkozás tevékenységét,
  - felhasználásuk mértékében értékcsökkenést (amortization) számolnak el utánuk,
  - a vállalkozástól függetlenül értékesíthetők, a vállalkozás tevékenységéről leválaszthatók (forgalomképesség követelménye).
-

A könyvön kívüli vagyontöbblet

The Coca Cola Company		
Részvények információi	2000.július	2001.július
Tőzsdén lévő mennyiség /db (10-Q)	2 476 510 139	2 487 489 613
Tőzsdei ár USD/db	57,40	45,59
Tőzsdei kapitalizáció USD	142 163 000 000	113 400 000 000
Saját tőke USD (10-Q)	9 184 000 000	10 407 000 000
Piaci érték és könyvi érték eltérése	132 979 000 000	102 993 000 000

Vizsgálat eredménye

- A számvitel a Coca Cola vállalatértékének 6,5%-át tudja kimutatni 93,5%-át NEM.
  - További elemzések eredménye: a vállalkozási érték 77%-a nem a könyv szerinti eszközök jövedelemtermeléséből ered!
-

Goodwill értéke

- Egy vállalkozás piaci értéktöbblete a könyv szerinti értékéhez képest ténylegesen csak a vállalkozás felvásárlásakor vagy a vállalkozást érintő piaci tőkeműveletek során kerülhet feltárásra.
  - A vállalkozások piaca a megtermelt nyereségtöbblet elismerésével számszerűsíti az értéktöbbletet, azaz ha úgy tetszik a goodwill a jelenleg ismert könyvön kívüli eszközök és eszközkombinációk által megtermelt többletjövedelem értéke.
  - Ez egyben azt is jelenti, hogy a goodwill a vállalkozás tevékenységéről le nem választható, a vállalkozás folytatását feltételezi, azaz önállóan nem forgalomképes eszköz.
-

Miből származhat a goodwill?

- A fogyasztók kiszolgálásával kapcsolatos többletérték lehet:
    - levelezőlisták értéke (ügyféllista, hirdetési lista,...),
    - kialakított értékesítési utak értéke,
    - márkanév, védjegy tényleges értéke,
    - értékesítési rendszer,
    - bolthálózat,
    - kapacitástöbbletek.
  - Szerződésből vagy jogszabályból eredő korlátolt használati idejű jogok és tulajdonok értéke:
    - hosszú távú, biztos jövedelmet jelentő szerződéses jogok, megrendelések,
    - hosszú távú jogokat biztosító szerződések (koncesszió,...),
    - franchise,
    - licence,
    - szerzői alkotások,
    - védjegy, márkanév.
  - A vállalkozás által kitermelt találmányok:
    - szoftverek,
    - szabadalmaztatott eljárások (know-how),
    - adatbázisok,
    - domain nevek (például <http://www.msztarsasag.hu>),
    - titkosított szellemi termékek.
-

Miből származhat a goodwill?

- A vállalkozás kiemelt erőforrásainak értéke:
    - képzett munkaerő,
    - munkafegyelem,
    - szakértelem,
    - folyamatos továbbképzés.
  - A vállalkozás egyéb működési területéről származó többletértékek:
    - kedvező finanszírozási struktúra,
    - kedvező készlet és eszközgazdálkodás,
    - vezetői képességek,
    - hatékony szervezet,.....
  - A felvázolt többletértéket képviselő elemek mérése nem egyszerű feladat, számos esetben szubjektív mérlegelés eredménye.
    - A számvitel nem engedheti meg a szubjektív értéket hordozó, lényeges kockázatot hordozó elemek bemutatását egy szabályozott környezetben.
    - Azaz minden ilyen érték egy összegben goodwillként jelenhet meg a piaci megméréstetés időpontjában.
    - Piaci megméréstetés hiányában ez a goodwill azonban ki nem mutatható
-

Befektetések

Hitelviszonyt megtestesítő papírok

- A hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokkal a vállalkozás követelés jellegű eszközre tesz szert egy adóssal szemben, aki
    - az állam (government securities),
    - közüzemek (municipal securities),
    - vállalkozások (corporate bonds - kötvények, convertible debts – átváltoztatható kötvények, jegyzési jogot biztosító kötvények, commercial paper
    - kereskedelmi értékpapírok.
  - A hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok két főbb csoportba soroltak:
    - lejáratig tartani kívánt, éven belüli futamidővel rendelkező értékpapírok (held-to-maturity),
    - egyéb céllal vásárolt befektetések (available-for-sale).
-

Tulajdonosi jogviszonyt megtestesítő értékpapírok

- Az év végi értékelés alapja az értékpapír által biztosított befolyás mértéke. A US-GAAP szabályai szerint a befolyást a jogi ráhatással mérhetjük, nem pedig a vezetési-irányítási jogkörökkel:
    - 20% alatt biztosított szavazati jog az értékelés fordulónapi piaci értéken történik. A nem piacképes értékpapírok értékelése bekerülési értéken történhet.
    - 20% és feletti, de 50% alatti jelentős befolyás esetén az értékelés alapja az equity method,
    - 50% és feletti irányító befolyás megszerzése esetén konszolidációs kötelezettség lép fel.
-

Tartalékalapok

- Rövid távon esedékes kötelezettségeik kiegyenlítésére illetve tartalékolás miatt elkülönített pénzeszközök.
  - A kötelezettséggel teljesítésére történő elkülönítések pénzeszközként jelentkeznek (restricted cash), míg a tartalékolás célja miatti elkülönítések értéke befektetésként kimutatott.
  - A legjellemzőbb tartalékolási jogcímek:
    - Hosszú lejáratú kötelezettségek fedezetére elkülönített pénzeszközök (sinking funds),
    - Tárgyi eszköz fedezet biztosítására elkülönített pénzeszközök (plant expansion funds),
    - Nem tervezhető kockázatokra történő elkülönítések (contingency funds).
  - Nem rendelkeznek önálló jogi személyiséggel.
-

Kötelezettségek

Kötelezettségek

- A kötelezettségek (liabilities) olyan más gazdálkodó által átadott erőforrások (eszközök, szolgáltatások), amelyek a jövőbeni haszon növekedését a tartozások növekedésével segítik elő.
  - A kötelezettségek jellegzetessége még, hogy:
    - elkerülhetetlen fizetési ígéretek,
    - és a gazdasági esemény, amelyből ered, már megtörtént (céltartalék!).
  - A hosszú és rövid lejárat közötti elkülönítés alapja, a termelési cikluson vagy éven belüli visszafizetés kritériuma.
    - a rövid lejáratú kötelezettségek jellegzetessége, hogy forgóeszközökből kerülhetnek kifizetésre,
    - vagy kifizetésük egy másik rövid lejáratú kötelezettség megjelenésével jár.
-

A saját tőke

A tulajdonosi tőke

- A részvénykibocsátás
    - részvénytársaságát a szövetségi állam jóváhagyása után bocsáthatja ki
    - nyilvános eladásra kínálják fel
    - a lejegyzett összegek értékének befolyása után történhet meg a részvények tényleges kibocsátása
    - a névértékek többek között likviditási szempontok miatt általában \$1, \$5, \$10 dolláros értéken kerülnek nevesítésre, de nem ritka a centekben mért névérték sem.
-

Ellenőrzések, önellenőrzések hatása

- A vállalkozások számviteli elszámolásai számos hibát tartalmazhatnak.
  - A jelentős összegű hibák hatását eredménytartalék korrekcióként kell elszámolni.
  - A beszámoló összeállításakor a korábbi évek adatait a helyes összegben kell kimutatni!
  - A jelentős összegű hibák lehetnek:
    - mérlegben belüliek (balance sheet errors), eredménykimutatáson belüliek (income statement errors),
    - hatást gyakorolhatnak a mérleg és eredményre egyaránt, ezen belül :
      - visszaforduló hatásúak (counterbalancing errors), ezeket mérlegkészítés után már nem kell korrigálni,
      - nem visszaforduló hatásúak (noncounterbalancing errors), amelyek elszámolása téves eredményelszámolást jelent.
  - A jelentős összegű hibák elszámolása:
    - visszaforduló hatású, mérlegkészítésig megismert téves elszámolások:
T/K Eredménytartalék - K/T Eredményszámlák (ER)
    - nem visszaforduló hatású téves elszámolások:
T/K Eredménytartalék - K/T Eszköz/Forrás
-

Az eredményfelosztás

+	<i>Szabad rendelkezésű eredménytartalék</i>
+	<i>Lekötött eredménytartalék</i>
+	<i>Szerződés feltételei miatt leköötött</i>
+	<i>Igazgatósági döntés alapján leköötött</i>
	- <i>A működő tőke védelmében leköötött</i>
+	<i>Nyilvánvaló szükségszerűség miatt leköötött</i>
+	<i>Visszavásárolt részvénytőke miatt leköötött</i>
+	Eredménytartalék nyitó
+/-	<i>Előző évek helyesbítéseinek eredményre gyakorolt hatása</i>
=	Nyitó korrigált eredménytartalék
+/-	<i>Adózott eredmény</i>
-	<i>Osztalék</i>
	- <i>Fizetendő osztalék</i>
	- <i>Természetben fizetett osztalék</i>
	- <i>Fizetési ígéret szerint adott osztalék</i>
	- <i>Likvidációs osztalék</i>
	- <i>Részvényekben nyújtott osztalék</i>
=	Eredménytartalék záró
Ebből	<i>Szabad rendelkezésű eredménytartalék</i>
Ebből	<i>Lekötött eredménytartalék</i>

+	<i>Unrestricted (free) retained earnings</i>
+	<i>Restricted (appropriated) retained earnings</i>
+	<i>Contractual requirements</i>
+	<i>Board of directors policy</i>
	- <i>Protection of working capital</i>
+	<i>Apparent necessity</i>
+	<i>Treasury stock</i>
+	Retained earnings as reported
+/-	<i>Prior period adjustments</i>
=	Adjusted retained earnings
+/-	<i>Net income</i>
-	<i>Dividends</i>
	- <i>Cash dividend</i>
	- <i>Dividends in kind</i>
	- <i>Scrip dividends</i>
	- <i>Liquidating dividends</i>
	- <i>Stock dividend</i>
=	Retained earnings balance
From	<i>Unrestricted (free) retained earnings</i>
From	<i>Restricted (appropriated) retained earnings</i>

Az eredménykimutatás

A bemutatás korlátai

- Az eredménykimutatás segíti a befektetőket a vállalkozási hatékonyság minősítésében a jövőre vonatkozó kilátások (kockázatok) mérésében. DE
  - A jövő bizonytalan.
  - A jövőbeni eseményektől függő nem realizált eredmény nincsen kimutatva.
  - Azonos eszköz eltérő vállalkozásnál eltérő egyedi minősítés tárgya lehet (használati idő)
  - Kreatív számvitel.
-

Kreatív számvitel

- A kreatív számvitel torzító elemei:
    - az eszközök eladása és visszavásárlása,
    - indokolatlan barterelszámolások,
    - vagyonértékelési gyakorlat és azzal való visszaélés,
    - az eszközök felújításának és javításának szándékos torzítása,
    - szándékos hibák a könyvelésben,
    - a számviteli politika változtatása folyamatos változtatása előnyösebb eljárások alkalmazása miatt,
    - a forgóeszközök szándékos kimutatása a befektetett eszközök között és fordítva,
    - eszközök értékkel történő kimutatása, amelyek a vállalkozásnak már nem hozhatnak hasznot (az óvatosság elvének megszegése),
    - az eszközök értékének torzítása már a beszerzéskor, az eszközök élettartamának szándékosan hibás becslése.
  - mérlegen kívüli finanszírozás főbb technikái:
    - a pénzügyi és az operatív lízing felcserélése,
    - a követelés vagy a faktoring értékesítésének elszámolása oly módon, hogy az elszámolásnál a meg nem térítés kockázatát feltételezik (a meg nem térített követelésekből eredő kötelezettségeket nem mutatják ki),
    - az anyavállalat mérlegében nem mutatja ki a leányvállalatok adósságait (nem vonja be azokat a konszolidációba),
    - elégséges céltartalékképzés kihagyása a könyvekből, főleg a kezességvállalásoknál.
-

Az eredménykimutatás kiemelt részei

- Üzleti tevékenység = Bevételek - Kiadások
    - Összköltség szemléletben (natural expense classification)
    - Forgalmi költség szemléletben (functional expense classification)
  - Nem üzleti tevékenység = Nyereségek (gains) - Veszteségek (losses)
  - Jövedelemadózás
  - Tevékenységváltozás miatti adózott eredmények
  - Rendkívüli adózott eredmények
  - Számviteli politika változása miatti adózott eredmények
  - Egy részvényre jutó nyereség
-

Megszűnő tevékenység eredménye

- Egy tevékenységének megszűnésével kapcsolatos eredmény elkülönítendő:
    - a jövedelmet termelő eszközök a vállalkozás többi eszközétől elkülöníthetők kell legyenek,
    - az elkülönített eszközök által termelt jövedelmeket önállóan számszerűsíteni lehessen.
  - Az üzletágértékesítésről szóló döntés napjával tervet készítenek arról, hogy:
    - mely eszközcsoport kerül a tevékenységgel értékesítésre,
    - az értékesítés eljárás módszere meghatározásra kerül, rögzítve az értékesítési időszak hosszát (disposal date),
    - meghatározásra kerül a a döntés napja és az értékesítés napja között az üzletág várható eredménye (phase out period),
    - meghatározásra kerül a kikiáltási ár.
  - Az értékesítési időszak eredménye = +/- az üzletág nettó eszközértéke felett realizált eredmény +/- az üzletág értékesítési időszak alatti eredménye.
  - Ha az értékesítési időszak eredménye több beszámolási időszakot érint, akkor ha az értékesítési időszak eredménye:
    - veszteség, akkor elszámolt,
    - nyereség, akkor a fordulónapig realizált összeg elszámolt.
-

Egyéb jelentések

A beszámoló részei

Éves jelentés (Annual report)				
Pénzügyi jelentés (financial report)				Minden hasznos és szükséges információ SEC előírások Külső elemzések Statisztikák Sajtóhírek
FASB előírások szerinti pénzügyi adatok			Egyéb pénzügyi jelentések Könyvvizsgálói jelentés Vezetői elemzések Részvényeseknek szóló levél	
Pénzügyi kimutatások (financial statements)		Ágazati kiegészítések Nem megújuló erőforrás-tartalékok az olajiparban, stb.		
Kimutatások	Kiegészítő megjegyzés (notes) FASB előírások AICPA standardok (SAS)			
Mérleg Eredménykimutatás Cash flow Saját tőke változása				

Kiegészítő megjegyzések (notes)

- A kiegészítő melléklet helyett kiegészítő megjegyzések.
  - A US GAAP a pénzügyi kimutatásokhoz kapcsolódó kiegészítéseket nemcsak önálló szöveges mellékletben, hanem:
    - közvetlenül az adott mérlegsorhoz rendelt zárójeles megjegyzés (parenthetical explanation):
    - kiegészítő jelentésben (notes)
    - kereszthivatkozásokkal (cross references)
-

Könyvvizsgáló jelentés

- tiszta vélemény (hitelesítő záradék, clean or unqualified opinion),
  - korlátozó vélemény (korlátozott záradék, qualified opinion),
  - ellenvélemény (elutasító záradék, adverse opinion),
  - a véleménynyilvánítás elutasítása (disclaim opinion).
  - A könyvvizsgáló által adott tiszta vélemény nem jelenti azt, hogy a vállalkozás működése, számviteli gyakorlata, beszámolója minden hibától mentes, csak azt, hogy lényeges hibát nem tartalmaz!
-

A vezetés megjegyzései

- A vállalkozás
    - likviditási helyzetét,
    - finanszírozási politikáját,
    - tőkeellátottságát és
    - működési eredményét
  - a vállalkozás vezetése önálló fejezetben elemzi az éves jelentésben (management's discussion and analysis).
-

A vezetők részvényesekhez szóló levele

- A belső ellenőrzés segíti a vezetést a döntés előkészítésekben, tartalékok feltárásában, szabálytalanságok megelőzésében, esetleg káros következmények elhárításában.
  - Belső ellenőrzéssel biztosítható a belső rend és fegyelem: a vezetői utasítások hatékonysága, a hiányosságok feltárása, és nem utolsósorban a vagyon védelme.
  - A könyvvizsgálattól függetlenül működő ellenőrzési rendszernek hatékony működtetéséről a vezetés a SEC előírásai szerint levélben nyilatkozik a tulajdonosok felé.
-

Az évközi jelentések

- A befektetői piac nem várhat egy évig döntéseinek meghozatalára.
  - Minél naprakészebb az információ, annál hasznosabb a befektetők számára.
  - A SEC negyedéves beszámolókat ír elő a vállalkozások számára (10-Q report).
  - A kérdés, hogy az évközi beszámolók összeállítási elvei mennyire kövessék az éves elszámolások szigorát?
    - Minden időszak egy üzleti év (egyedi minősítés, discrete view).
    - Éves minősítés (integral view) az évközi beszámolás az éves beszámoló része, ezért csak éves összesenben kell az összemérés elvének teljesülni.
-

A gyakorlat

- A döntés a két elszámolás-technika között ma vállalkozásonként eltérhet egymástól.
  - Gyakran eredménytételenként eltérő elszámolásokat használnak a vállalkozások:
    - a termékértékesítés eredményeinek elszámolása a teljesítés alapján történhet,
    - az eredményhez kötődő adóelszámolások az eredmény alapján folyamatosan számítottak,
    - a számviteli becslések meg kell jelenjenek az időszaki beszámolóokban,
    - a reklám és marketing kiadások időszakonként elszámolásra kell kerüljenek, függetlenül az tényleges elszámolási időszaktól,
    - a számviteli szabályok változása miatti eltérések az üzleti év első napjától korrigálандók,
    - az értékesítés szezonálitása miatti bevételek és ráfordítások elszámolása az általános költségek vonatkozásában szintén torz képet festhetnek. A megoldás: az éves összesen eredményt az értékesítés arányában mutatják ki a vállalkozások időközi beszámolóikban.
-

IAS versus US GAAP

IAS versus US GAAP

Téma	IAS	US GAAP
Számvitelméleti alapok		
Törvényi előírások	Nem léteznek törvényi előírások, hanem egy független magánjogi társaság által fejlesztett számviteli irányelvek kerülnek kibocsátásra. Az IAS alkalmazása nem kényszerjellegű.	Az USA-ban szintén nincsenek törvényi előírások, melyek a számviteli irányelveket tartalmazzák. A US GAAP esetjogi forrásként mégis a törvénnyel azonos szintű szabályozási keretté válik az USA gyakorlatában.
A gazdasági események rögzítése	Az elszámolások múltbéli bekerülési értéken történnek. A mérlegen belüli átértékelés megengedett. Egyes pénzügyi befektetéseket és kiemelt készletek piaci értéken is lehet értékelni a beszerzési ár helyett.	Az IAS-hez hasonlóan alapvető a múltbéli bekerülési értéken történő értékelés. Másodlagos kimutatások tartalmazzák a piaci átértékelés miatti folyóáras vagy piaci áras értékeléseket a készletek vonatkozásában is.
Alapfogalmak	Az IAS a beszámoló-készítések alapjaként meghatározza az eszközök, kötelezettségek, saját tőke, nyereségek és veszteségek fogalmát.	A US GAAP az IAS fogalmakat azonosan értelmezi, de további fogalomként említi meg a teljes vállalkozási jövedelem kategóriáját.
A beszámoló részei	Az IAS beszámoló főbb része a mérleg, eredménykimutatás, cash flow levezetés, saját tőke változásáról készülő kimutatás (statement of recognised gains and losses, statement of changes in shareholders' equity). A saját tőke változásait bemutató kimutatások gyakran kiegészítő megjegyzésként szerepelnek. Az összehasonlító adatok egy évre visszamenőleg kell bemutatásra kerüljenek.	Az USA-ban a pénzügyi kimutatások a pénzügyi jelentésekből és szöveges jelentésekből állnak. A US GAAP szerinti kiegészítő megjegyzések részletesebbek és sokrétűbbek az IAS-hoz képest. A SEC két év összehasonlító adatsort ír elő a mérleg kivételével a közzétett beszámolórészekkel kapcsolatban.
A mérleg formai követelményei	Az IAS részletes tagolást nem ír elő. A bemutatás sorrendje vállalkozásfüggő, esetileg fordított likviditási sorrendben.	A US GAAP esetében sincsenek részletes tagolási előírások a beszámoló részeire vonatkozóan, de a SEC előírások részletesebben tartalmazzák a tagolási sémát. A mérleg likviditási sorrendben készül.

IAS versus US GAAP

Téma	IAS	US GAAP
Az eredmény-kimutatás formai követelményei	Az eredmény-kimutatásnak a főbb kategóriákat típusuk szerint kell tartalmaznia, de nincsen rögzített formátuma.	A US GAAP szerint eredmény-kimutatás készíthető az egyes bevételek és kiadások egyszerű szembeállításával (egyszerű forma), vagy az eredménytípusok elkülönítésével (összetett forma). A főbb eredménykategóriák: üzleti eredmény, egyéb eredmény, egyéb nem szokásos tételek, megszűnő tevékenység eredménye, rendkívüli eredmény, számviteli politika változásának eredményhatása.
A működő tőke védelme	A rövid és hosszú távú használat elkülönítése megtörténik, ha nincsen ilyen elkülönítés, akkor csak likviditási sorrendben készülhet a mérlegkimutatás.	Kiemelt szerepet kap a működőtőke védelme. A rövid lejárat 12 hónapos minősítése mellett több egyedi eset szabályozott, amikor indokolt eltérni az éves minősítésektől.
Előző évi korrekciók	A számviteli politika változásainak hatása az éves eredmény-elszámolásból kiemelt és általában az eredménytartálékkal szemben elszámolt.	A számviteli politika változásai csak az eredmény-kimutatásban jelenhetnek meg, önálló kategóriában számszerűsítve. Az értékcsökkenési leírás változása minden esetben számviteli politika változást jelent.
A valós összkép védelme	Az IAS-ek megengedik, hogy ha a standard alkalmazása sérti a vállalkozásokról kialakuló összképet, azaz nem vezet valós bemutatáshoz, az akkor el lehet térni a standardoktól.	A US GAAP nem engedi meg a szabályoktól előző elszámolási gyakorlatot, bár számos alternatív megközelítése, lehetséges módszerei biztosítják a vállalkozás jellegzetességeihez illő elszámolást.
Az első alkalmazás	Az első alkalmazása a beszámoló összeállítás során akkor lehetséges, ha az elszámolások teljes egészében az IAS rendszerében történnek. Az áttérés miatti átértékelési különbözetelek eredménytartálékot módosító tételként elszámoltak. Az átértékelések hatása visszamenőleges. Az összehasonlítható adatoknak is IAS szerint kell bemutatásra kerülniük.	A US GAAP mint szabály alkalmazása nem tartalmaz kivételeket alkalmazása során. Az összehasonlítható adatok biztosítása alapvető elvárás a beszámolókkal kapcsolatban.

IAS versus US GAAP

Téma	IAS	US GAAP
<i>A mérlegben szereplő egyes tételek tartalma, kimutatása, mérlegkészítési és értékelési irányelvei</i>		
Immateriális javak	Az immateriális javakat a gazdasági élettartam alatt, legfeljebb 20 év alatt kell leírni.	Az immateriális javakat a gazdasági élettartam alatt, legfeljebb 40 év alatt kell leírni.
Tárgyi eszközök	Az eszközbeszerzéshez kapcsolódó fedezeti ügyletek eredménye az eszközértéket módosító tétel. A finanszírozási szükséglet kamata a használatba vételi opcionálisan aktiválható.	Nem része a beszerzési árak az eszközbeszerzéshez kapcsolódó fedezeti ügyletek eredménye. A finanszírozási szükséglet kamatát, ha az lényeges teleknek megfelel, akkor aktiválni kell.
Befektetési célú ingatlanok	A befektetéseknek nem lehet része az eladási céllal vásárolt ingatlan (az készlet). A lízingelt tárgyi eszköz nem lehet befektetés. Értékelésük történhet értékcsökkenéssel csökkentett beszerzési áron vagy piaci érték alapján. A piaci érték miatti különbség az eredménykimutatással szemben elszámolt.	A befektetésként tartott ingatlanokra nem léteznek speciális előírások. Nem lehet értékcsökkenést elszámolni utánuk, értékelésük alapja a várható haszonnal csökkentett piaci ár. Felértékelés nem lehetséges, de leértékelni lehet terven felüli értékcsökkenés elszámolásával. Ez a terven felüli értékcsökkenés visszairható.
Pénzügyi eszközök	Az elszámolt értékvesztések visszairthatók.	Az elszámolt értékvesztések vissza nem írhatók. A társult vállalkozásokban lévő részesedést az equity módszer segítségével kell mind az egyéni, mind pedig a konszolidált beszámolóban értékelni. A leányvállalkozások értékelésének alapja a konszolidációs módszer.

IAS versus US GAAP

Téma	IAS	US GAAP
Készletek	<p>A LIFO módszer csak alternatív módszerként alkalmazható olyan esetekben, ahol ez a módszer írja le valósan a folyamatokat.</p> <p>Az elszámolt értékvesztés visszairása elfogadott. Hasonló készletek értékelése azonos módszerrel kell történjen.</p>	<p>A LIFO módszer egyenértékű a többi módszerrel, adózási szempontok miatt gyakran használt eljárási forma.</p> <p>Az év végi értékelés a piaci árhoz (beszerzési piac) viszonyítva történhet. További kiegészítés, hogy a nyilvántartási érték nem haladhatja meg a várható költségekkel csökkentett piaci árat, de érdemes a várható haszonnal csökkentett piaci ár alá értékelni a készleteket.</p> <p>Az elszámolt értékvesztés visszairása nem elfogadott.</p> <p>A készletek beszerzési árába az IAS-sel ellentétben beletartozhat hozzárendelhetőség esetén minden olyan költség, amely az értékesítésre kész állapotig elszámolt. Kiemelten a raktározás költségei tartozhatnak ide.</p>
Rövid lejáratú követelések	<p>Nem tartalmaz speciális szabályokat a kétes követelések értékvesztésére vonatkozóan.</p>	<p>Az egyedi értékelések mellett számos állományi becslés ismert. Értékvesztés becsülhető a vevőállomány, a korosított vevőállomány, a hitelre eladott árbevétel, az összes árbevétel alapján.</p>
Saját tőke	<p>A visszavásárolt saját részvények visszavásárlási értéke a saját tőke értékét csökkenti.</p>	<p>A visszavásárolt saját részvény kimutatása történhet névértéken vagy visszavásárlási értéken.</p>

IAS versus US GAAP

Téma	IAS	US GAAP
Halasztott adók	<p>Ha a jövőben a halasztott adó követés realizálása már nem valószínűsíthető, akkor a követelés összegét nem szabad kimutatni vagy ha a könyvekben szerepel, akkor az eredmény terhére meg kell szüntetni. Alapvetően csak a realizálható követelést lehet kimutatni a könyvekben.</p> <p>Az adótörvények és adókulcsok változásakor a fordulónapon érvényes törvényt várható törvényváltozást vagy érvényes adókulcsokat kell alkalmazni.</p>	<p>Hasonlóan az IAS-ekhez a halasztott adókövetelést értékvesztetni kell arra az összegre, ami nagy valószínűséggel (50%-ot meghaladóan) realizálható. Alapvetően minden követelés jellegű tételt állományba kell venni.</p> <p>Az adókulcsok és törvények változásakor a fordulónapon érvényes törvény és adókulcs szerint kell az értékelést végezni. A várható változás nem érvényesíthető az adókulcsok megváltoztatásakor.</p>
Lízing	<p>Pénzügyi lízing feltételei az IAS-ban:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ a futamidő végén a tulajdonjog átkerül a lízingbe vevőhöz, ➤ vásárlási opcióval rendelkezik a lízingbe vevő, ➤ a szerződés futamideje a gazdasági élettartam túlnyomó részét magába foglalja, ➤ a lízing ügylet kezdetekor a minimum lízing díj kifizetések jelenértéke a lízing tárgy értékének lényegében megfelel. <p>Visszlízing esetében az értékcsökkenés elszámolása a futamidő alatt történik.</p> <p>Ingtatlanlízingre vonatkozó előírásokat az IAS nem tartalmaz.</p> <p>Az IAS olyan eseteket is definiál, amikor valószínűsíthető, hogy pénzügyi lízing konstrukcióról van szó:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ az eszköz egyedisége, egyedi piaca, ➤ a lízingbe vevőt terheli az eszközérték piaci értékének változása, ➤ a piaci ár alatt lehet joga a lízingbe vevőnek meghosszabbítani a bérleti időszakot. 	<p>A pénzügyi lízingnek minősül hasonlóan, de pontosabban az IAS-ekhez képest a következő sajátosságokkal bíró elszámolások:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ a tulajdonjog átszáll a lízingbe vevőre, ➤ vételi opcióval rendelkezik a lízingbe vevő, ➤ a lízing futamideje a becsülhető gazdasági élettartam 75% vagy annál magasabb %-ára esik, ➤ a lízingdíjak jelenértéke az eszköz forgalmi értékének 90%-át teszi ki. <p>A visszlízing esetében az értékcsökkenés elszámolása a futamidő vagy a használat időszaka alatt történik.</p> <p>Az ingatlanokra sajátos értékelési előírások érvényesek.</p> <p>A pénzügyi lízingre utaló feltételek önállóan nincsenek nevesítve a US GAAP-ben.</p>

IAS versus US GAAP

Téma	IAS	US GAAP
Az eredmény-kimutatás néhány tételének és kapcsolódó adatainak tartalma, kimutatása		
Bevételek elszámolása	<p>Az IAS önállóan adja meg a bevétel elszámolás fogalmát értékesítésekkor, használatba adáskor, kamatok elszámolására, jutalékok elszámolásakor és osztalékjövedelmek kimutatására.</p> <p>Az IAS elvárásai az elszámolt bevételekkel szemben:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ valószínűsíthető kel legyen a befolyása, ➤ értéke meghatározott, ➤ a tulajdonlásból eredő jogok és kockázatok szálljanak át a vevőre, ➤ szálljon át a rendelkezési jog a vevőre, ➤ a bevétel érdekében elszámolt költségek jelenjenek meg a kimutatásokban, ➤ a készültség, teljesítettség foka legyen meghatározható. 	<p>A US GAAP erőteljesebben hangsúlyozza a megszolgált bevételek mellett a realizálhatóságot, azaz azt a tényt, hogy a bevételnek a termelési cikluson belül pénzzé kell válnia. A SEC elvárásai szerint, a bevétel akkor számolható el, ha:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ az értékesítési ár meghatározott és befolyása várható, ➤ a teljesítés megtörtént, a bevétel megszolgált.
Kivitelezési szerződések	<p>A bevétel elszámolása a készültségi fok szerint történhet ha a bevételek elszámolása a teljesítéshez kötött.</p>	<p>A készültségi fok elszámolása mellett ismert a teljesített szerződés szerinti elszámolás is, amelyet az IAS nem enged használni.</p>
Terven felüli értékcsökkenések	<p>Terven felüli értékcsökkenést kell elszámolni a tárgyi eszközök után, ha könyv szerinti értéke magasabb valós értékénél. A valós érték ebben az esetben a piaci ára és az újraszámított bekerülési értéke közül a magasabb.</p> <p>A terven felüli értékcsökkenés visszaírható.</p>	<p>Terven felüli értékcsökkenést kell elszámolni a tárgyi eszközök után, ha könyv szerinti értéke magasabb piaci értékénél. A piaci érték ebben az esetben a piaci ár, vagy ha az nem ismert, mert nincsen piaca az adott eszköznek, akkor az eszköz által megtermelt jövőbeni pénzüjvedelmek jelenértéke.</p> <p>A terven felüli értékcsökkenés vissza nem írható.</p>

IAS versus US GAAP

Téma	IAS	US GAAP
Állami támogatások	<p>Az eszközbeszerzéshez kapcsolódó támogatásokat halasztott bevételként kell elszámolni.</p> <p>A halasztott bevételként történő elszámolás mellett lehetséges az eszköz bekerülési értékének csökkentése a támogatás összegével.</p>	<p>Az eszközértéket csökkenti az beszerzéshez kapott támogatás értéke.</p>
K+F költségek	<p>A kutatási költségek nem aktiválhatók. A fejlesztési költségek akkor aktiválhatók, ha:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ a technikai megvalósíthatóság valószínű, ➔ a teljes elkészítés valószínű, ➔ a hasznosíthatóság várható, ➔ a bevéeltermelés bizonyítható (piaca van, belső használata költségmegtakarítással jár), ➔ a készre jelentéshez szükséges erőforrások adottak, ➔ a fejlesztésre osztható költségek megbízhatóan becsülhetők.	<p>A US GAAP szerint ezek a költségek nem aktiválhatók.</p> <p>Az eladandó, bére adandó, vagy saját használatú szoftverek költségei aktiválhatók, ha a szoftver eszközként viselkedik, azaz, ha a jövőben hasznot termel.</p>

IAS versus US GAAP

Téma	IAS	US GAAP
<i>Konszolidáció</i>		
Konszolidálási kör	Minden leányvállalatot, melyre az anyavállalat meghatározó befolyással bír, konszolidálni kell. Az 50%-ot meghaladó befolyás vagy egyéb kapcsolat, amely alkalmas arra hogy a gazdálkodást irányítsa az anyavállalkozás konszolidálási kötelezettséget von maga után.	Minden leányvállalat, melyre az anyavállalat meghatározó befolyást gyakorol, konszolidálandó. Ez a befolyás az 50%-ot meghaladó szavazati jogot jelöli.
Közös vezetésű vállalkozások	Az IAS definiálja a közös vezetésű vállalkozások fogalmát (joint ventures). A módszertanba bevezeti az equity szerinti értékelést vagy a paritásos értékelési módot (benchmark method).	Nem definiálja a közös vezetés fogalmát. Nincsen mód a paritás alapján történő bevonásra. Csak az equity módszer szerint lehet a konszolidációt végrehajtani.
<i>Kiegészítő adatok és információk</i>		
Szegment eredmény-kimutatás	Elsődlegesen üzletáganként, másodlagosan földrajzi piacokként kell felosztani az eredmény-elszámolást a szükséges számú szegmens között.	A vállalkozás irányítási struktúrája, belső elszámoltatása szerint kell felosztani az eredmény-kimutatást legfeljebb tíz beszámolási egységre operatív szegmensek.

IAS versus US GAAP

Téma	IAS	US GAAP
Egyéb elszámolások		
Cégfelvásárlások	A felvásárlás időpontja a felvásárolt eszközök és források feletti rendelkezési jog átvételének időpontja. Minden immateriális jószág a felvásárláskor kimutatható, amely az általános számviteli elvárásoknak megfelel. Az is kimutatható, amely a felvásárlás időpontjában nem volt kimutatva az átadó könyveiben!	A felvásárlás időpontja a felvásárolt eszközök és források tényleges átvételének időpontja. Az is kimutatható, amely a felvásárlás időpontjában nem volt kimutatva az átadó könyveiben! A US GAAP-ben önálló eszköz lehet a franchise jog, levelezőlisták, vevőlisták értéke.
Valós értékű számvitel	Az ingatlan, ingó eszközök, immateriális javak múltbéli bekerülési értéke piaci értékre helyesbíthető.	A ingatlan, ingó eszközök, immateriális javak és készletek múltbéli bekerülési értéke piaci értékre helyesbíthető.
Vizsgálati és közzétételi kötelezettség		
Vizsgálati kötelezettség	Az IAS csak a számvittel foglalkozik, az éves beszámoló könyvvizsgálatával nem.	Egy amerikai vállalkozások beszámolójának könyvvizsgáló általi vizsgálata 3 okból lehet szükséges: <ul style="list-style-type: none"> ➤ a vállalkozás igénye szerint, ➤ a hitelezők előírása szerint, ➤ SEC által felügyelt területen történő beszámolás miatt.
Közzététel	Nem kényszeríti a vállalkozásokat az éves beszámoló közzétételére.	A SEC-hez tartozó vállalkozásoknak közzétételi kötelezettségük van a SEC-kel szemben. Az auditált beszámolót az üzleti év végét követő 90 napon belül kell benyújtani és közzétenni. A SEC-en kívüli vállalatokra nem vonatkozik közzétételi kötelezettség.
Ágazat specifikus standardok	Az IAS tartalmazza az alábbiakat: IAS 30 banki beszámolók és hasonló pénzügyi intézményekkel kapcsolatos adatok, IAS 41 a mezőgazdaságra vonatkozik.	Sokféle ágazat specifikus standardot ismertet.